

Betænkning

over

- I. forslag til lov om midlertidig indbetaling fra staten til Arbejds-
markedets Tillægspension af visse dyrtidsportioner,
- II. forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension.
(Medlemskredsen, bestyrelsens sammensætning, fondsanbringelsen m. v.) og
- III. forslag til lov om ændring af lov om tjenestemandspension.

(Afgivet af arbejdsmarkedsudvalget den 18. maj 1977).

Udvalget har behandlet lovforslagene i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har desuden modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra

Akademikernes Centralorganisation, AC,
Danske Fysioterapeuter,
Dansk Hospitalsforbund,
Dansk Kommunalarbejderforbund,
Dansk Sygeplejeråd,
Den almindelige danske Jordemoderfor-
ening,
Foreningen af Ergoterapeuter,
Fællesrådet for danske Tjenestemand- og
Funktionærorganisationer, FTF,
Landsforeningen af Forsorgsledere,
Landssammenslutningen af Hospitalslabo-
ranter,
Oldfrueforeningen,
Tjenestemændenes Fællesudvalg, TFU, og
Økonomaforeningen.

Udvalgets spørgsmål og arbejdsministe-
rens svar herpå vil tillige med nogle af de
skriftlige henvendelser blive optrykt i et
bilagshæfte til betænkningen.

Arbejdsministeren har over for udvalget
bekræftet, at en indbetaling til Arbejdsmar-
kedets Tillægspension med de i § 2 i forslag
til lov om midlertidig indbetaling fra staten
til Arbejdsmarkedets Tillægspension af visse
dyrtidsportioner nævnte beløb frigør virk-
somhederne for yderligere krav på dyrtids-

betalinger, uanset om der hidtil har været
udbetalt større beløb i dyrtidsportioner.

*Ad I. forslag til lov om midlertidig indbetaling
fra staten til Arbejdsmarkedets Tillægspen-
sion af visse dyrtidsportioner.*

Et *flertal* (socialdemokratiets, det konser-
vative folkepartis, centrum-demokraternes
og det radikale venstres medlemmer af ud-
valget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse
uændret*.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlem-
mer af udvalget) indstiller lovforslaget til
forkastelse ved 3. behandling.

Et *andet mindretal* (venstres medlemmer
af udvalget) afviser forslaget om at lade
udbetalingen for hver dyrtidsportion ud over
én pr. halvår i perioden juli 1977 til og med
april 1979 kompensere ved overførsel af 1,9
mia kr. pr. portion til ATP-fondens løn-
modtagerkonti. Ordningen blev aftalt som
et led i augustforliget i folketingssamlingen
1975-76.

For lønmodtagerne ville en direkte skatte-
lettelse have givet en øjeblikkelig og varig
kompensation for en dyrtidsportion. Deri-
mod betyder regeringens forslag, at kom-
pensationen først i en fjern fremtid når frem
til den enkelte lønmodtager.

Venstre er af den opfattelse, at ordningen
vil vanskeliggøre de overenskomstforhand-
linger, der skal finde sted omkring årsskiftet

1978-79. Flere spørgsmål er ved de seneste forlængelser af overenskomsterne skudt ud til overenskomstforhandlingerne i 1979. Det er især afskaffelsen af den procentvise dyrtidsregulering, som endnu findes på nogle områder, samt spørgsmålet om, hvad der skal ske med de dyrtidsportioner, der indbetales til ATP-fonden. Hverken forslaget eller udvalgsarbejdet har givet den mindste antydning af, hvorledes forligspartierne og det konservative folkeparti ønsker disse problemer løst. Hele forløbet viser, hvor vanskeligt det vil være i det lange løb at opretholde den automatiske dyrtidsregulering.

Som påpeget af venstre i august 1976, da aftalen mellem forligspartierne og det konservative folkeparti blev truffet, er det uheldigt, at ATP-fondens muligheder for at investere i aktier udvides i en sådan grad, at fondsbørsens aktieomsætning, om det ønskes, kan klares alene af ATP. Forliget giver mulighed for, at 25 pct. af fondens midler kan investeres i aktier mod nu 15 pct. I løbet af 12 år har lønmodtagere og arbejdsgivere opbygget en fond, der i dag andrager ca. 8 mia kr. Hvis det går som ventet, vil fonden med forslagets gennemførelse alene på 2 år være vokset til 14,5 mia kr.

Som påvist under udvalgsarbejdet svarer ordningen nøje til en ØD-rapport fra en LO-kongres i 1971. Heri hedder det: „også ATP-fonden bør kunne bidrage til opnåelse af mere økonomisk demokrati. Som ordningen fungerer nu, sker placeringen af fondens midler overvejende passivt, dvs. i obligationer. Dette bør ændres. Fondsbestyrelsen bør have mulighed for at anvende en væsentligt større del af midlerne til anbringelse i aktier og fast ejendom.“

I LO-rapporten fra 1971 hedder det endvidere: „ved en justering af den nuværende ATP må det være et minimumskrav fra arbejderbevægelsen, at der inddrages statslige repræsentanter i fondens ledelse, og at der sker en afskaffelse af reglen om, at økonomiske dispositioner kun kan foretages, når der er flertal i såvel lønmodtager- som arbejdsgivergruppen. Det er udvalgets opfattelse, at det i fonds af denne type bør være de forsikrede, der har flertal i bestyrelsen.“

Venstre er imod denne udvikling. Det forslag, som forligspartierne og det konservative folkeparti nu søger gennemført, indeholder i modsætning til aftalen fra august

netop den ændring af bestyrelsen, der forrykker den hidtidige balance mellem lønmodtager- og arbejdsgiverrepræsentanter. Der bliver i ATP-fondens bestyrelse et flertal af lønmodtagerrepræsentanter i overensstemmelse med LOs og socialdemokratiets ØD-ordning. Det betyder, at lønmodtagermidler opsamlet i en central fond, der styres af LO, og som investeres i erhvervslivet, nu bliver en realitet.

Venstre kan ikke acceptere en sådan lovgivning, og mindretallet indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) udtaler:

Lovforslaget er en følgevirkning af augustforligets indgreb over for overenskomstforhandlingerne 1977. I konsekvens heraf indstiller mindretallet lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et *fjerde mindretal* (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling med følgende bemærkninger:

ATP-loven i alle dens afskygninger indebærer en urimelig administration for arbejdsgivere og administrationen i forhold til provenuet. Augustforligspartierne har med denne aftale udbygget borgernes i forvejen negative holdning til udviklede politiske handlinger.

Et *femte mindretal* (venstresocialisternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling med følgende bemærkninger:

Denne lovgivning kan kun betegnes som gennemførelse af første etape af slagtingen af den automatiske dyrtidsregulering. Som den automatiske dyrtidsregulering virker, er den til hinder for, at forligsparterne kan føre en effektiv lønpolitik, derfor skal den slagtes.

Lovforslaget, der er en udløber af augustforliget, er det hidtil alvorligste angreb på dyrtidsreguleringen.

Dyrtidstyperiet er en meget central del af indkomstpoltikken. Dette tyveri skal sammen med 2 pct.-rammen bruges til at gennemtvinge en massiv reallønsnedgang.

Til at understøtte at der er tale om reallønsnedgang af meget omfattende betydning, opstilles dette regnskab:

TABEL:

Reallønnen i det kommende år ved 9 pct. prisstigning.

En prisstigning på 9 pct. i Danmark, som OECD forudså før kronedevalueringen, ville normalt udløse 4 dyrtidsportioner. Hvis augustforliget følges, vil kun 2 portioner komme til udbetaling, mens vi selv skal betale de 2 andre, som endda skal tvangsopspares i ATP.

Indkomststigninger:

dyrtidsregulering, 2 portioner...	3,4 pct.
overenskomstforbedringer.....	2,0 -
	<hr/> 5,4 pct.

Udgiftsstigninger:

prisstigninger (ifølge OECD)....	9,0 pct.
resultat af devalueringen.....	1,0 -
merskat til dækning af 2 ATP-portioner.....	3,4 -
i alt.....	<hr/> 13,4 pct.
÷ indkomststigning.....	5,4 -
reallønsnedgang.....	<hr/> 8,0 pct.

Ad II. forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Medlemskredsen, bestyrelsens sammensætning, fondsanbringelsen m. v.).

Et flertal (socialdemokratiets, det konservative folkepartis, centrum-demokraternes, socialistisk folkeparti og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et mindretal inden for flertallet (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) udtaler:

Socialistisk folkeparti ønsker at pege på, at partiets tilslutning til lovforslaget ikke kan henføres til de ændringer, som er en følge af augustforliget, men alene på den ajourføring, som er foretaget for at gøre loven tidssvarende.

For så vidt angår arbejdsgiverrepræsentationen i repræsentantskabet, er socialistisk folkeparti fortsat af den opfattelse, at denne bør ophæves, hvilket partiet senere vil stille forslag om.

Et mindretal (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og henleder opmærksomheden på, at ATP-ydelser bør

udbetales automatisk ved det fyldte 67. år og ikke som i den gældende lovgivning først efter ansøgning.

Et andet mindretal (venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, idet mindretallet henviser til sin mindretalsindstilling vedrørende forslag til lov om midlertidig indbetaling fra staten til Arbejdsmarkedets Tillægspension af visse dyrtidsportioner.

Et tredje mindretal (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) indstiller ligeledes under henvisning til sin mindretalsindstilling vedrørende forslag til lov om midlertidig indbetaling fra staten til Arbejdsmarkedets Tillægspension af visse dyrtidsportioner lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et fjerde mindretal (venstresocialisternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling af følgende grunde:

— ATP-loven har — efter venstresocialisternes opfattelse — virket som en dæmper for en generel forhøjelse af folkepensionen.

— Som udbetalingen af ATP i dag former sig, er der ikke det fjerneste tegn på, at lønarbejderne faktisk får udbetalt et beløb i tillægspension, der står i et rimeligt forhold til det, der er blevet indbetalt pr. lønarbejder. Dette uanset om vedkommende skulle blive 100 år.

— Med denne lovændring udbygges klasse-samarbejdet mellem LO/DA og staten yderligere.

— Andelen af de lønarbejderopsparede pensioner, der stilles til rådighed for privatkapitalen, udvides fra 15 pct. til 25 pct.

Som en konsekvens af vores ovennævnte negative holdning over for ATP, ser venstresocialisterne ingen grund til hverken at åbne muligheder for en lavere aldersgrænse — eller en kortere ugentlig arbejdstid — ved optagelse i ATP-ordningen.

Ad III. forslag til lov om ændring af lov om tjenestemandspension.

Et flertal (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets og venstresocialisternes medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et *andet mindretal* (venstresocialisternes medlem af udvalget) udtaler:

Lovforslaget tager sigte på at lappe *én* af de skader, som forslag til lov om midlertidig

indbetaling fra staten til Arbejdsmarkedets Tillægspension af visse dyrtidsportioner forårsager. Da det ikke er venstresocialisternes opgave at rage kastanierne ud af ilden for augustforligspartierne, vil mindretallet undlade at stemme for lovforslaget ved 3. behandling.

Auken (S), *Bakholt (S)*, *Erling Dinesen (S)*, *Søren B. Jørgensen (S)*.
 formand.
Inge Fischer Møller (S), *Otto Mørch (S)*, *Bolwig (RV)*, *Jens Peter Jensen (V)*.
Johan Philipsen (V), *Ninn-Hansen (KF)*, *Palle Simonsen (KF)*, *Lindinger (CD)*.
 næstformand.
Voigt (FP), *Lawaetz (FP)*, *Hjortlund Christensen (DR)*, *Ole Henriksen (SF)*.
Kurt Hansen (VS).

DKP og KrF var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.

Bilag 1.

Spørgsmål fra arbejdsmarkedsudvalget og arbejdsministerens svar herpå:

Ad L 165, § 6.

Spørgsmål 1:

Hvad er ministerens begrundelse for, at der ikke i lovforslaget er taget stilling til udbetalingsterminen? Vil beløbets størrelse være afhængig heraf?

Svar:

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget — Almindelige bemærkninger, side 2, spalte 2, sidste stk., og bemærkningerne til § 6 — har Arbejdsmarkedets Tillægspensionsbestyrelse afgivet en enig indstilling til arbejdsministeriet om, at udformningen af reglerne om udbetaling af de godskrevne dyrtidsbeløb udskydes til efter lovens udløb, således at der først tages stilling hertil i folketingsåret 1979-80. Bestyrelsen har begrundet sit standpunkt med, at den forventede almindelige reform af den sociale pensionslovgivning eventuelt vil medføre behov for tilpasning af reglerne om udbetaling af de godskrevne beløb med lovgivningen om den sociale alderspension, folkepensionen, og at en sådan tilpasning bedst vil kunne udformes, når der haves kendskab til beløbets størrelsesorden.

Arbejdsministeriet er enig i, at det på baggrund af usikkerheden vedrørende indholdet af en kommende pensionsreform og omfanget af statens indbetalinger er hensigtsmæssigt at udskyde fastsættelsen af reglerne for udbetaling af de godskrevne beløb til folketingsåret 1979-80 såvel med hensyn til spørgsmålet om udbetalingsterminen (erne) som med hensyn til principperne for udbetalingen. I så fald vil udbetalingsreglerne kunne udformes under hensyntagen til en eventuel ønskelig eller påkrævet tilpasning

med den ændrede sociale pensionslovgivning, ligesom de til den tid foreliggende oplysninger om omfanget af statens indbetalinger vil muliggøre tilvejebringelsen af et aktuarmæssigt sikrere grundlag for vurderingen af, hvorledes udbetalingsreglerne nærmere bør udformes.

Størrelsen af udbetalingsbeløbet(ene) til sin tid til den enkelte lønmodtager vil — foruden størrelsen af det for pågældende godskrevne beløb — afhænge af, hvilke principper, herunder udbetalingsterminer, der bliver lagt til grund for udbetalingsreglerne.

Spørgsmål 2:

Har spørgsmålet om udbetalinger ved henholdsvis 1, 2, 3, 4, 5 og 6 dyrtidsportioner været drøftet i forhandlingerne med ATP's bestyrelse, og i givet fald med hvilket resultat?

Svar:

Spørgsmålet må besvares benægtende.

Spørgsmålet om udbetaling af de godskrevne beløb er i sin helhed holdt åbent indtil 1979-80, jfr. forslaget § 6 og bemærkningerne hertil.

Ad L 166, § 1, nr. 3.

Spørgsmål 3:

Hvilke oplysninger kan ministeren give om størrelsen af det beløb, der ikke er blevet udbetalt til ATP-medlemmer som følge af reglen om, at en årlig tillægspension, der udgør mindre end 300 kr., bortfalder, samt om antallet af personer, der således ikke har fået udbetalt ATP?

Svar:

En nøjagtig besvarelse af det rejste spørgsmål forudsætter ifølge ATP en gennemgang af samtlige konti for medlemmer, der er fyldt 67 år.

Det kan imidlertid anslås, at af de ATP-medlemmer, der er fyldt 67 år, er der ca. 25.000, der ikke har opnået ret til tillægspension, fordi de indbetalte bidrag ikke svarer til en pension på mindst 25 kr. om måneden. Ved tidligere i ATP foretagne undersøgelser er det konstateret, at der, for denne gruppes vedkommende, er indbetalt et bidragsbeløb på ca. 250 kr. i gennemsnit pr. medlem. Et beløb af denne størrelse svarer til godt et års anciennitet, der typisk giver 9 kr. i månedlig pension.

Spørgsmål 4:

Ministerens bemærkninger ønskes til en ordning, hvorefter ATP-medlemmer automatisk ved det fyldte 67. år bliver gjort opmærksom på deres muligheder for at søge tillægspension.

Svar:

Ifølge lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension § 10 gælder det, at såfremt tillægspension begæres udbetalt fra et tidspunkt, der ligger 6 måneder eller mere efter det fyldte 67. år, forhøjes pensionen med 5 pct. for hvert halve år regnet fra det 67. år, dog ikke ud over det fyldte 70. år, altså ialt højst 30 pct.

Den omstændighed, at medlemmer af ATP-ordningen ikke ansøger om udbetaling af ATP-pension ved det fyldte 67. år, vil således ofte skyldes, at de pågældende medlemmer ønsker at udsætte pensionsbegæringen for at udnytte adgangen til at opnå ventetillæg til ATP-pensionen.

For så vidt angår medlemmer, der ikke har begæret ATP-pension senest fra det fyldte 70. år, dvs. det tidspunkt, hvor de pågældende ikke kan optjene yderligere ventetillæg, har ATP i de senere år foretaget opgørelse af, om de pågældende er berettiget til ATP-pension (mindstebeløbet eller højere pensionsbeløb) og i bekræftende fald underrettet dem derom.

Ifølge oplysning fra ATP overvejer ATP imidlertid for tiden at etablere en ordning, hvorefter medlemmerne en passende tid før

deres 67. år orienteres om størrelsen af den tillægspension, som de er berettiget til at få udbetalt fra det fyldte 67. år på grundlag af de på orienteringstidspunktet konterede ATP-bidrag. ATP har herved fremhævet, at den således oplyste tillægspension dog ofte ikke vil være identisk med den endelige tillægspension, idet der efter orienteringstidspunktet i mange tilfælde vil blive tale om indbetaling og/eller kontering af yderligere bidrag, jfr. arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 600 af 26. november 1973, hvorefter arbejdsgivernes indberetning af indbetalte bidrag fra 1. januar 1974 ikke længere foretages på særskilte kvartalsvise indberetningslister til ATP, men på den årlige oplysningsseddel til ligningsmyndighederne, således at oplysningerne først modtages i ATP i løbet af det følgende år.

For så vidt det måtte anses for ønskeligt med en samtidig, fælles orientering om berettigelse til henholdsvis folkepension og tillægspension, er ATP indstillet på i samarbejde med kommunerne at drøfte de praktiske muligheder herfor.

Arbejdsministeriet er enig i, at spørgsmålet om eventuel orientering af ATP-medlemmerne i forbindelse med opnåelse af ATP-pensionsalderen 67 år bør forhandles med de sociale myndigheder. Såfremt de sociale myndigheder som led i disses orientering om folkepensionen f. eks. kan påtage sig at henlede opmærksomheden på, at pensionsalderen for ATP-medlemmer for opnåelse af ATP er 67 år, og at der ved udsættelse opnås ventetillæg på 5 pct. pr. halvår indtil det 70. år, vil hensynet til information af ATP-medlemmerne dermed efter arbejdsministeriets opfattelse være tilstrækkeligt tilgodeset og udgifterne ved en sådan information dermed spares for ATP.

*Ad L 165.**Spørgsmål 5:*

Kan ministeren bekræfte, at en indbetaling til Arbejdsmarkedets Tillægspension med de i § 2 nævnte beløb frigør virksomhederne for yderligere krav på dyrtidsbetalinger, uanset om der hidtil har været udbetalt større beløb i dyrtidsportioner?

Svar:

(Herunder bemærkninger til skrivelser af 12. og 13. maj 1977 fra FTF og Dansk

Sygeplejeråd m. fl. (bilag 2 og 3) til arbejds-markedsudvalget):

Spørgsmålet må besvares bekræftende, idet alle dyrtidsportioner — uanset deres eventuelle størrelse — udover 1, der udløses af hver af de i § 1, stk. 1, nævnte reguleringspristal, *suspenderes* i den omhandlede periode i 1977-79. Suspensionen er ensbetydende med, at de pågældende lønmodtagere i denne periode ikke kan gøre krav på de overskydende dyrtidsportioner over for arbejdsgiverne, men for disses vedkommende kan er berettiget til den i § 2 foreslåede indbetaling fra staten til ATP.

Det bemærkes herved, at der blev indført ensartet dyrtidsregulering indenfor de kollektive overenskomster og aftaler m. v., der var omfattet af lov nr. 48 af 11. marts 1975 om forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m. v., således at en lønmodtager nu kun undtagelsesvis vil kunne have krav på højere dyrtidsbetaling.

For så vidt FTF og Dansk Sygeplejeråd m. fl. i skrivelser af henholdsvis 12. og 13. maj 1977 til folketingets arbejdsmarkedsudvalg (bilag 2 og 3) har henstillet, at § 1 ændres og begrænses til at omfatte egentlige arbejdsvederlag, således at ulempevederlag, time- og dagpenge, pensionsbidrag m. v. ikke omfattes af ordningen, bemærkes:

Ifølge folketingsbeslutningen af 20. august 1976 om indkomstpolitik for årene 1977-78 og 1978-79 og augustforliget, der lå til grund herfor, var formålet med den foreslåede suspension af dyrtidsportioner udover 1 dyrtidsportion pr. gang ved hver af de 4 reguleringspristal i perioderne 1977-79 og indbetaling til ATP af de overskydende dyrtidsportioner at videreføre og forstærke den afdæmpning i pris- og omkostningsudviklingen, der er sket siden begyndelsen af 1975. I augustforliget pkt. I, 1, udtales endvidere „de nuværende regler om dyrtidsregulering af lønnen bibeholdes, men af hensyn til stabiliseringen er det nødvendigt, at omkostningsniveauet højst halves med én dyrtidsportion ved hver af halvårsreguleringerne i de to overenskomster“.

På baggrund af dette sigte med folketingsbeslutningen skulle den foreslåede ordning efter en naturlig forståelse af beslutningen således gå ud på, at arbejdsgiverne i den pågældende periode i princippet fritages for betaling af overskydende dyrtidsportioner

for alle bestanddele af de lønmodtagerne tilkommende ydelser, og at større eller mindre grupper af lønmodtagere ikke skulle kunne holde flere eller færre dele af deres vederlag m. v. eller forskellige tillæg uden for ordningen. I overensstemmelse hermed er det i bemærkningerne til § 1 fremhævet, at forslaget ud over egentlige arbejdsvederlag også omfatter ulempevederlag som f. eks. overarbejdsbetaling og rådighedstillæg samt sådanne ydelser som time- og dagpenge, repræsentationstillæg og lign., f. eks. til mini-stre og medlemmer af folketinget.

Hvad angår størrelsen af den kompensation, som staten efter § 2 skal yde til gengæld for de bortfaldne dyrtidsportioner, bemærkes, at dette beløb bl.a. er fastsat i svaret på spørgsmål 9 fra folketingets politisk-økonomiske udvalg vedrørende forslag til folketingsbeslutning om indkomstpolitik for årene 1977-78 og 1978-79 (B. LXXII) og således ligeledes indgår i forudsætningerne for augustforliget.

For så vidt de omhandlede tjenestemandsgeselskaber specielt har henvist til, at de finder det urimeligt, at ulempevederlag, time- og dagpenge og lign. ydelser af udgiftsdækkende karakter ikke holdes udenfor suspensionsordningen og fortsat reguleres fuldt ud, bemærkes, at det efter arbejdsministeriets opfattelse ikke vil være muligt — eller i bedste fald dog teknisk meget vanskeligt — klart og sikkert at afgrænse, hvorvidt et tillæg kan anses for at være af helt eller delvis udgiftsdækkende karakter. Det bemærkes herved, at der på det private arbejdsmarked foruden overarbejdspenge o. lign. også findes en række forskellige tillæg af mere eller mindre blandet karakter, og at det i hvert fald for de private arbejdsgiveres vedkommende må antages at ville blive umuligt for dem at administrere en suspensionsordning, der ikke generelt omfatter alle dyrtidsregulerede elementer i ydelserne til lønmodtagerne.

Der synes ikke at være grund til at opretholde dyrtidsreguleringen i et videre omfang for de offentligt ansatte, uanset om dette teknisk set måtte være noget lettere.

Det bemærkes herved, at også sådanne grupper som læger og jurister vil miste dyrtidsregulering af henholdsvis vagtpenge og rådighedsvederlag uden kompensation herfor i form af indbetaling til ATP.

*Ad L 166.**Spørgsmål 6:*

Da der til 2. behandling agtes stillet ændringsforslag, der indebærer, at den, der er fyldt 67 år og ikke udtrykkeligt har begæret ATP-pensionsudbetaling udskudt, også skal have sin pension automatisk, spørges, hvorvidt dette kan ske fyldest ved et forslag om, at der i § 9 dels udgår ordene i stk. 1 „efter begæring“, dels udgår stk. 2. Hvis yderligere ændringer i lovtæksten er nødvendige for at opnå det ønskede resultat, bedes disse yderligere ændringer anført i svaret.

Svar:

Ifølge ATP er det ikke realistisk at forestille sig en automatisk udbetaling af et pensionsbeløb på 67-årsdagen, idet ATP som et minimum for pensionsudbetalingen må vide, om medlemmet ønsker udbetalingen udsat, og på hvilken konto beløbet skal indsættes.

ATP-pensionsudbetaling må således nødvendigvis begynde med en meddelelse fra ATP til vedkommende medlem, udsendt ved medlemmets fyldte 67. år eller passende tid forinden, og indeholdende *dels* vejledning om, at han/hun fra det 67. år er berettiget til tillægspension, men at der ifølge ATP-lovens § 10 er mulighed for ved udsættelse af pensionsbetalingen at opnå ventetillæg på 5 pct. pr. halvår indtil det 70. år, *dels* anmodning til medlemmet om at underrette ATP om det ønskede tidspunkt for udbetalingens påbegyndelse og om, på hvilken konto pensionen ønskes indsat (medlemmets konto nr. i pengeinstitut eller i postgirokontoret).

Det bemærkes herved, at en sådan nødvendig reaktion fra medlemmet efter arbejdsministeriets opfattelse i øvrigt vil være omfattet af ordene „efter begæring“ i § 9, stk. 1, idet der ikke i dette udtryk ses at kunne indlægges noget bestemt formkrav.

Under hensyn hertil må der i givet fald i stedet for ordene „efter begæring“ i § 9, stk. 1, indsættes følgende bestemmelse som nyt § 9, stk. 2: „Ved det fyldte 67. år underrettes medlemmet såvidt muligt om, at han opfylder aldersbetingelsen for udbetaling af tillægspension. Iværksættelse af udbetaling af pensionen forudsætter meddelelse fra medlemmet om det ønskede tidspunkt for udbetalingens påbegyndelse, jfr. § 10, samt oplysning om medlemmets konto nr. i pengeinstitut eller i postgirokontoret.“

ATP finder det betænkeligt at afskaffe 6 måneders reglen i lovens § 9, stk. 2 (§ 9, stk. 3, såfremt der indsættes et nyt stk. 2), men ordene „indgives begæring“ kunne i tilfælde af indsættelse af et nyt stk. 2 ændres til „indsendes den i stk. 2 omhandlede meddelelse . . .“.

På den ved spørgsmålet givne anledning skal arbejdsministeriet fremhæve følgende:

1. Personkredsen for medlemskab af ATP er lønmodtagere beskæftiget her i landet uden hensyn til deres statsborgerforhold, og ATP-pension udbetales uden hensyn til bopæl, dvs., at et betydeligt antal udlændinge bosat i udlandet efterhånden også vil være berettiget til udbetaling af ATP-pension. Under hensyn hertil og da udbetaling til her i landet boende medlemmer som anført også vil kræve en reaktion fra de pågældende, bør betingelsen om udbetaling „efter begæring“ efter arbejdsministeriets opfattelse bibeholdes, hvorved bemærkes, at også ydelse af den almindelige folkepension efter det fyldte 67. år kræver begæring.

2. Som følge af det om ATP-medlemskredsen anførte vil det i mange tilfælde heller ikke rent praktisk være muligt for ATP at underrette medlemmerne ved det 67. år, hvorfor det efter arbejdsministeriets opfattelse ej heller skønnes hensigtsmæssigt at indsætte en generel regel herom i ATP-loven. Arbejdsministeriet finder, at afgørelsen vedrørende omfanget af og formen for underretning og vejledning af ATP-medlemmerne i forbindelse med deres opnåelse af ATP-pensionsalderen 67 år og/eller senere som hidtil bør bero på ATP's afgørelse heraf under hensyntagen til de til enhver tid foreliggende praktisk administrative og økonomiske forhold, til udviklingen på det sociale pensionsområde og mulighederne for eventuelt samarbejde med de sociale myndigheder samt til eventuelle henstillinger fra folketinget og arbejdsministeriet.

Det tilføjes, at en selvstændig meddelelse (vejledning) fra ATP til medlemmerne her i landet i forbindelse med opnåelsen af pensionsalderen i øvrigt f. eks. rent praktisk vil kunne ske i form af tilsendelse af det af ATP nu benyttede begæringsskema med tilhørende vejledning.

Bilag 2.

Henvendelse fra Fællesrådet for danske Tjenestemands- og Funktionærorganisationer, FTF.

Forslag til lov om midlertidig indbetaling fra staten til ATP af visse dyrtidsportioner.

Under henvisning til ovennævnte af arbejdsministeren den 22.4.1977 fremsatte lovforslag skal FTF bemærke følgende:

Det fremgår af lovforslagets § 1 og bemærkningerne hertil, at loven omfatter ikke blot egentlige arbejdsvederlag, men også ulempevederlag som f. eks. overarbejdsbetaling og rådighedstillæg samt sådanne ydelser som time- og dagpenge m. v.

FTF kan nævne, at også andre overenskomstbestemte ydelser efter ordlyden vil blive omfattet af lovens bestemmelser — dette vil eksempelvis gælde pensionsbidrag, der beregnes af løn incl. dyrtidstillæg.

Dette forhold kan ikke accepteres af FTF, der finder denne ordning stridende imod „August-forliget“ samt imod de forudsætninger, der dannede grundlaget for de forhandlinger, hvor et meget stort antal organisationer afsluttede nye overenskomster gældende til 1979. FTF skal derfor indtrænge henstille, at forslaget § 1 ændres, således at kun egentlige arbejdsvederlag bliver omfattet af loven.

FTF skal fremhæve følgende:

1. „August-forliget“s ordlyd giver udtryk for, at „udgiften til overskydende portioner bæres af staten og ikke af virksomheden“. Dette indebærer, at lønmodtagerne skal have *fuld kompensation* betalt af staten og ikke af arbejdsgivere.

2. Efter lovforslagets § 2 indbetaler staten for hver overskydende portion dyrtidstillæg et beløb pr. år på 2 8/9 gange det for den enkelte lønmodtager beregnede samlede bidrag

til ATP. For en fuldt beskæftiget månedslønnen lønmodtager vil statens årlige indbetaling pr. overskydende dyrtidsportion udgøre følgende beløb: $2 \frac{8}{9} \times 432 \text{ kr.} = 1248,00 \text{ kr.}$, dvs. nøjagtig det beløb, der svarer til 1 dyrtidsportion pr. år til pågældende lønmodtager.

3. Såfremt den under 2 nævnte lønmodtager har pensionsordning, hvor arbejdsgiveren eksempelvis indbetaler et bidrag på 8 pct. af lønnen incl. dyrtidstillæg, vil bidraget — efter forslaget — til pensionsordningen for hver overskydende portion dyrtidstillæg falde med 8 pct. af 1248,00 kr. = 99,84 kr. årlig. Dette beløb vil *ikke* blive indbetalt til ATP af staten.

Arbejdsgiveren vil spare beløbet — lønmodtageren vil blive snydt. Det samlede beløb i hele 2-årsperioden kan ikke opgøres nu, men såfremt der hvert halve år suspenderes 1 dyrtidsportion vil ialtbeløbet — excl. renter — blive følgende:

	kr.
1.9.77-31.8.79: 1 portion i 2 år	= 199,68
1.3.78- - : 1 - i 1½ år	= 149,76
1.9.78- - : 1 - i 1 år	= 99,84
1.3.79- - : 1 - i ½ år	= 49,92
	<hr/> 499,20

Hvis arbejdsgiverbidraget er fastsat til 10 pct., hvilket gælder for mange lønmodtagergrupper, vil beløbet pr. år udgøre 124,80 kr. og det samlede beløb i 2-årsperioden vil — beregnet som ovenfor — udgøre 624,00 kr.

4. En tilsvarende beregning af nøjagtige beløb kan ikke opstilles for ulempestillæg, time- og dagpenge m. v., men det kan fast-

slås, at arbejdsgiveren også her vil spare og lønmodtageren blive snydt.

5. Iflg. „August-forliget“ skulle de nærmere regler vedr. ordningen fastsættes i samarbejde med ATP's bestyrelse. FTF har deltaget i disse forhandlinger og det skal fastslås, at notater og skitser om ordningen godkendt af ATP's bestyrelse og repræsentantskab ikke omtaler det omhandlede problem — det i ATP behandlede materiale nævner således udtrykkeligt „en dyrtidsportion er 1248,00 kr. om året for en fuldt beskæftiget lønmodtager pr. beskæftigelsesforhold“.

6. FTF er opmærksom på, at en ordning som nu foreslået af administrative grunde ikke fuldt ud kan sikre en 100 pct. rigtig beregning af statens indbetaling for hver lønmodtager. FTF skal derfor foreslå, at ordningen med statens indbetalinger til ATP begrænses til egentlige arbejdsvederlag, jfr. § 1, medens ulempevederlag, time- og dagpenge, pensionsbidrag m. v. ikke omfattes af ordningen. Herved opnås følgende:

- a. Ordningen kan administreres af ATP.
- b. Arbejdsgiverne sparer dyrtidstillæg til den egentlige løn, men ikke til ulempevederlag m. v., hvor der ingen suspension sker af dyrtidsordningen.
- c. Lønmodtagerne får fra staten kompensation for de dyrtidstillæg, der suspenderes, men de bliver ikke snydt.

7. FTF skal til slut understrege, at der allerede før lovforslagets fremsættelse er afsluttet overenskomster for et meget stort antal lønmodtagere frem til 1979. Alle disse overenskomster er afsluttet under den forudsætning, at dyrtidsordningen til de nævnte ydelser ikke skulle suspenderes.

Under henvisning til det anførte skal FTF indtrængende henstille til udvalget, at lovforslaget ændres som foreslået af FTF under punkt 6.

For FTF
Jens Christensen
formand

Marvin Madsen
direktør

Bilag 3.

Henvendelse fra Dansk Sygeplejeråd m. fl.

Forslag til lov om midlertidig indbetaling fra staten til ATP af visse dyrtidsportioner.

Under henvisning til ovennævnte af arbejdsministeren den 22.4.1977 fremsatte lovforslag skal nedenstående organisationer bemærke følgende:

Under hensyn til det fremførte i vedlagte kopi af skrivelse af 13.5.1977 til Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Finansministeriet, Foreningen af kommuner i Københavns amt, Københavns kommune og Frederiksberg kommune må vi på det kraftigste henstille, at folketingets arbejdsmarkedsudvalg foranlediger lovforslaget ændret.

Organisationerne har i forhandlingerne accepteret at forhandle på „augustforligets“ grundlag efter henstilling fra folketinget. Med den klare forudsætning, at aftaler ved forhandlingsbordet var bindende for begge parter, har forhandlingsresultaterne opnået godkendelse i de respektive kompetente organer.

Den med fremlæggelsen af ovennævnte

lovforslag opståede situation må organisationerne derfor på det skarpeste protestere imod.

Vi skal i øvrigt tillade os at henvise yderligere til den af Fællesrådet for Tjenestemænd og Funktionærer fremsendte skrivelse til arbejdsmarkedsudvalget.

Med venlig hilsen
for Dansk Kommunalarbejderforbund
Landssammenslutningen af Hospitalslaboranter
Økonomaforeningen
Foreningen af Ergoterapeuter
Danske Fysioterapeuter
Oldfrueforeningen
Den almindelige danske Jordemoderforening
Dansk Hospitalsforbund
Landsforeningen af Forsorgsledere
Dansk Sygeplejeråd.

Kirsten Stallknecht.

Underbilag til bilag 3.

Den 22.4. 1977 er der af arbejdsministeren i folketinget fremsat forslag til lov om midlertidig indbetaling fra staten til Arbejdsmarkedets Tillægspension af visse dyrtidsportioner.

Af lovforslaget fremgår, at det tænkes at omfatte ikke blot regulering af egentlige arbejdsvederlag, men også andre ydelser, dvs. regulering af en række ulempegodtgørelser. Derudover er lovforslaget udformet på en sådan måde, at der også vil ske indgreb i reguleringen af pensionsindbetaling.

Nedenstående organisationer må gøre opmærksom på, at der ved forhandlingen den 28.3. 1977 var enighed om, at arbejdsgivernes krav II-a-13 skulle tages af bordet, og at organisationernes krav III-a-2 som modvægt skulle frafalde.

Der har således foreligget en ganske klar forudsætning hos organisationerne om, at der ikke skulle ske indgreb i dyrtidsreguleringens ordning på en række områder, og der har ikke under forhandlingerne fra arbejdsgiverside været taget forbehold. Det fremgår klart, at staten har været repræsenteret under forhandlingerne, jfr. referat af møde 10.3. 1977 kl. 13, side 4.

Organisationerne må således gøre indsigelse mod den nu opståede situation, idet organisationerne må have forventning om, at statens tilsagn ved forhandlingerne eller frafald af krav ved forhandlingerne ikke ef-

ter forhandlingernes afslutning søges gennemført af lovgivningsvejen med staten som initiativtager.

Under hensyn til den arbejdsrytme, der i øjeblikket anvendes i folketinget, skal organisationerne anmode om en udtalelse omgående.

Med venlig hilsen

for Dansk Kommunalarbejderforbund
Landssammenslutningen af Hospitalslaboranter
Økonomaforeningen
Foreningen af Ergoterapeuter
Danske Fysioterapeuter
Oldfrueforeningen
Den almindelige danske Jordemoderforening
Dansk Hospitalsforbund
Landsforeningen af Forsorgsledere
Dansk Sygeplejeråd

Kirsten Stallknecht.

Til Amdsrådsforeningen i Danmark
Kommunernes Landsforening
Finansministeriet
Foreningen af kommuner i Københavns amt
Københavns kommune
Frederiksberg kommune.